



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrci, 1639

Capvt Vigessimvm Octavvm. De Protectore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

vt introspectis Regum qui illa instituerant decretis, & numinum religionibus firmaret, vel mutaret. Compescendæ asylorum eiusmodi licentiæ causam edit Historicus, Crebrescebat enim Græcas per vrbes licentia atque impunitas asyla statuendi: complebantur templa pessimis seruitiorum, eodem subsidio obæratu aduersus creditores, suspectique capitalium criminum receptabantur. Nec vllum satis validum imperium erat coërcendis seditiõibus populi, flagitia hominum, vt cæremonias Deum protegentis. Simulacrum cernere, aut audire videor Urbis Leodiensis, vbi flagitiosi luxuriant fumo libertatum, asyla impunitatis sceleribus parant, priuilegia vbique obtendunt & intonant, queis solis ea sunt vsui in quietorum & innocentum cladem.

CAPVT VIGESIMVM-OCTAVVM.

De Protectore.

Q Vicquid habent telorum armamentaria Erebi expromunt perduelles, Cæsari & Principi suo æqualiter iniurij. Nuper quidem in suis conuenticulis vt Principis auctoritatem exhibebant, ita Imperij iurisdictionem abrogabant, non nisi illius protectionem agnoscentes. Et in priuatis cætibus de Liligero Protectore sæpius actitatum. Nunc omni exuto pudore Libellis in Calcographia Ciuica (vt vocant) editis, palam audent asserere Cæsarem non esse nisi nudum Ciuitatis protectorem, & creduliorum animos imbuerunt li-

-1111

Eeee

citam

citam esse alterius Protectoris electionem. Idiotas, qui
 id iam pro dogmate & vno Reipublicæ suæ Principio
 tenent, iuuant aliqui scioli & literiones, qui quod ali-
 quando legerint aut audierint in Iurisprudencia & Po-
 liticis tractari, vtrum subditi possint vltra ordinarium
 suum Dominum accipere alium potentio-rem in aduo-
 catum & protectorem, in hanc inclinant partem. Qui-
 bus tenebrionibus siparum, & velum tollam, vt subducta
 nube diem cernant. Ius patrociniij & protectionis ab
 antiquo fuit. Humiliores namque & tenuiores sole-
 bant diuitem aliquem & potentem obseruare & colere,
 sub cuius ope & tutela aduersus aliorum vim & oppres-
 sionem salui & incolumes essent. Romulus delectis cen-
 tum Senatoribus populum vt sub illorum protectione
 esset, distribuit, diris in eos execrationibus vibratis qui
 clientem fefellissent. Quod sub Regibus inceptum,
 sub Consulibus fuit continuatum. Patriciis longæ erant
 clientelæ, & per clientes suos in popularibus Comitiiis
 multo tempore præualuerant; donec Volero tribunus-
 plebis eam Patriciorum in suffragiis imminuit autori-
 tatem, lato Plebiscito, vt deinceps Tributis, non Centu-
 riatibus Comitijis crearentur Magistratus. Appius Clausus
 dein Claudius dictus, ex Rhegyllorum oppido Romam
 commigrans, clientelam bis mille hominum comitan-
 tium habuit, qui in vnâ nouam Tribum Claudiam re-
 ducti Tribuum numerum auxere, dum ante non essent
 vltra triginta. Hi clientes ingenui, non seruilis, aut li-
 bertini generis erant: quanquam postea, ex seruis ma-
 numissis seu libertis oriundi in clientum agmen sint re-
 lati. Secus quàm apud Parthos vbi pauci erant liberi, &

innu-

innumeri serui liberorum Dominorum clientes: nulla
 heris eos manumittendi potestate permiffa, ac per hoc
 omnibus feruis nascentibus, crescente in dies vernerum
 multitudine; quos pari cura ac proles suas habebant,
 equitare & sagittare edoctos, & maiorem exercituum
 partem constituentes. Adeo vt Antonio bellum Parthis
 inferenti cum quinquaginta millia equitum occurre-
 rent non fuerint nisi octingenti liberorum capitum,
 Iustino post Trogum Pompeium scribente. Alienigenæ
 etiam peculiare Romæ patronos honorabant, vt Syra-
 cusani Marcellum, in cuius tutelam ex accusatoribus
 facti supplices se dederunt. Sextus Cæcilius Iurecon-
 sultus apud Gellium ostendens populum Romanum
 omnium maximè fidem coluisse sanctamque habuisse
 tam priuatim quàm publicè, ait, Sic clientem in fidem
 acceptum chariorem haberi quàm propinquos, tuen-
 dumque contra cognatos cenluisse. Neque prius vllum
 facinus æstimatum, quàm si probaretur clientem derisui
 habuisse. Eò tendebat lex Duodecim Tabularum, Si pa-
 tronus clienti fraudem faxit, facer esto. Et idem Gel-
 lius officiorum ponens gradum & ordinem, dicit, pri-
 mum iuxta parentes locum tenere pupillos debere, fidei
 tutelæque nostræ creditos: secundum eos, proximum
 locum clientes, qui sese itidem in fidem patrocini-
 que nostrum dederunt: tum tertio loco esse hospites,
 postea esse cognatos affinesque. Testimonium aduersus
 clientem nemo dicit: aduersus cognatos pro cliente pa-
 tronus testatur. Porrò ius Protectionis seu Aduocatiæ
 fiduciariæ & tutelariæ, nullam patrono & protectori iu-
 risdictionem tribuit, qui proinde non potest clientes
 suos

suos collectare. Neque per protectionem potentiorum læditur minuiturve ordinaria iurisdictione, sed salva ea & integra permanet. Quo argumēto visum aliquibus fuit, licere subditis ignaro vel inconsulto Domino alium in patronum & protectorem assumere, quia id citra Domini noxam aut præiudicium fit, & quod alicui prodest, & alteri non nocet de facili permittitur. Quàm debilis & parum ea sit efficax ratio ex infradietis patefcet. Extra præsentem enim materiam non lubet euagari. Ad quam restringo stilum; pro assertionibus subijciens.

Inutilem imprimis si non proteruam futuram propositionem retinendi aut mutandi Protectoris in Ciuitate Leodiensi respectu Imperij, ob id quod Leodienses sint veri subditi Imperij & Cæsaris, quemadmodum largissimè priore Libro demonstraui, & hoc capite pauculum addam, vbi impudentis scripti impudentiores obiectiones refellam. Dominus autem nequeat a subditis commutari aut derelinqui sine læsæ Maiestatis reatu.

Deinde quotquot Doctores & Politici tractant, an subditi & vasalli Imperij possint sibi peculiare deligere Protectores (Vdalricus Zasius, & Hyeronimus Schurff in consilijs, Andreas Gail, & Petrus Fridericus Mindanus, ille in suis obseruationibus, hic Libro Secundo Mandatorum Camerae, videri inter alios poterunt) loquuntur de Protectoribus intra non extra Imperium deligendis; qui scilicet sint Imperio etiam, & Imperatori subiecti, vt neque ordinaria immediati superioris iurisdictione offendatur, neque Imperialis authoritas in quocumque interuertatur. Extra hunc casum de Protectoribus, vanitatis, si non infidelitatis, esse indaginem.

Quia

Quin vbi de Protectoribus agitur, ad eos maximè recurrendum, qui sunt proximi ordinariorum Dominorum superiores; veluti Leodiensium ordinarius Dominus & Princeps est Episcopus, cuius proximus superior est Cæsar; quem proinde Cæsarem, si de Protectore eligendo esset quæstio, inuocari in defensorem oporteret, eundem supremum & mediatum Dominum, protectoremque vnà futurum. Aliquæ micant huius igniculi scintillæ in Priuilegijs Cæsareis Ciuitati & Patriæ concessis; in quibus legere est, quod Imperatores in suam, & Sacri Romani Imperij fidem, protectionem & saluagardiam suos subditos & vasallos recipiunt, ad ipsorummet Principum requisitionem. Tertio. Vt subditis liceat alterius Principis aut Domini protectioni se committere, præterquàm quod Protector debeat, vt dixi, eundem recognoscere supremum Principem seu Cæsarem, oporteret legitimam intercedere causam: puta, quod ordinarius, vel non possit, vel nolit, aut nimium differat subditos suos ab oppressiõibus externis defendere. Nam qui ordinario inscio absque rationabili causa alienam implorarent tutelam, atrocium iniuriarum tenerentur. Quarto, nec protectorem habentes possunt temere & absque iusta causa illum dimittere, aut alium appellare: quia quod ab initio erat meræ voluntatis, ex post facto videtur effectum necessitatis: & ius semel cuiquam quæsitum, nequit ipsi sine suo facto & consensu auferri. Absit interim vt Ioannis Bodini sententia libro de Republica quinto capite sexto, iniqua mehercule & improba, approbetur, audacter affirmantis, patrono & defensori licere dominium & ius Principis

patus in clientes sibi vendicare, quoties pactis & conditionibus contraueniunt. Imò verò cum protectores munus & officium protectorum excedunt, clientibus occasio detur à protectione recedendi; licet vbi pœnitendi & variandi causa deest, compelli queant vt sub protectione remaneant. Quintò, ob hanc rationem, quod sæpe contra fas & æquum praua dominandi libido protectores quosdam transfuersim agat, qui loco defensionis, iura & imperium in clientes vsurpant; cuius rei Græcorum & Romanorum historiæ non pauca subministrant documēta vt in Antiocho Syriæ Rege, & Philippo Persei patre in Græciam specie conseruationis inhiantibus, prudentes scriptores fatentur protectiones huiusmodi plenas periculi, & sub speciosis floribus occultos aliquando latere casses, queis innectitur, illigaturque libertas. Et columbarum apologum omnibus obuium proponunt, quæ accipitrem in protectorem aduocantes, deuorantem sunt expertæ. Quem Carolus Sigonius venusto versu expressit,

Accipitrem Milui pulsorum bella Columba

Accipiunt Regem, Rex magis hoste nocet.

Incipiunt de Rege queri, quia sanius esset

Milui bella pati, quam sine Marte mori.

Sicut affines inuicem sunt Tutores, & Protectores, Pupilli, & Clientes, sacraque vtrisque debet esse in sibi commissos fides; ita quibus nihil sacrum, nihil sanctum est, eam regnandi causa violare solent. Adeò vt non admodum fallantur qui è radice tutoria tyrannidem omnem pullulasse dicunt: dum ex homine & custode rerum

alie-

alienarum administrator fit lupus, pupillum fortunis, & quandoque vita euertens. Ad eam similitudinem qua, vt inquit Plato de Republica, fabulabantur in Arcadia ad Iouis Lycæi templum homines in lupos transformari, qui humana viscera cum aliarum victimarum visceribus incisa degustassent. Sic Philippus Alexandri Magni pater tutor nepotis infantis filij Perdicæ, bellis imminentibus velut serum esset in infante auxilium, regnum suscepit. L. Tarquinius Priscus liberis Anci Martij testamento tutor datus, ablegatos specie venandi sub ipsum Comitiorum tempus pueros, regno exclusit. Tripho qui se tutorem Antiocho Demetrii priuigno substitui à populo impensè laborauerat, occiso pupillo Syriæ dominatum inuasit. Mythridates Ponti Rex insidias tutorum suorum dum nunc venandi studio, nunc antidoti potu declinat, viam futuræ magnitudini strauit, & ne veneno mori senex posset, effecit. Sed non Reginae Arsinoës duo impuberes filij fraudem impij Ptolomæi auunculi sui effugerunt, quibus ille sub specie pactarum cum matre eorum, eademque sorore sua, nuptiarum, vitam ademit, vt Cassandriam Urbem, & arcem inexpugnabilem adimeret. Alia Senatus Romanus fide, & verè Romana, qui mortuo Ptolomæo Ægypti Rege qui tutorem populum Romanum filio reliquerat, Philippo & Antiocho potētissimis Regibus facta inter se partitione iam regnum Ægypti diuidentibus, & per legatos vtrique vt ab eo regno abstinerent nuntiauit, & M. Æmilium Lepidum bis Consulem ad pueri tutelam gerendam Alexandriam misit. Cuius beneficio regia incunabula cum regno integrè, conseruata pariter ac decorata

corata fuerunt. Rarissimi sunt Lycurgi, & Ferdinandi, qui fidem imperiis & sceptris anteponant. Miracula regnorum sunt. Lycurgus, qui cum Polydectæ fratri suo Spartanorum Regi successisset, ventre adhuc vxoris incerto marem an fæminam pareret, Charilao dein posthumo nato ad adultam vsque ætatem diadema reseruauit, & adulto optima fide restituit. Et Ferdinandus, Aragoniæ postea Rex Magni Adolphi Aragoniæ & Siciliarum Regis pater, qui defuncto Henrico Castellæ Rege fratre suo, filio infante relicto Ioanne duos & viginti menses nato, in conuentibus publicis in eam rem indictis sollicitatus vt vel regni & boni publici causa capesceret fraternali regnum, non ignarus affectuum & importunitatum, infantem chlamyde tectum occultè intulit, & Magistro equitum de communi iterum ordinum consensu rogante, quem Regem renuntiarum vellet, puerum aperta chlamyde detexit & in sublime extulit, nomen Ioannis Regis crebrius, vt mos est, iugeminans.

Sexto. Hodie secundum Imperij Ordinationes, in Imperio citra imperialem authoritatem, propriique Domini assensum, nullæ Vrbes & Ciuitates societates inire, nedum in protectionem cuiusquam venire possunt. De ciuibus Leodiensibus, & totius ditionis incolis speciale extat Henrici Cæsaris rescriptum datum apud Wormaciam 1237. 13 Kalendas Februarij, his verbis, Cum per Principum nostrorum sententiam sit definitum, quod nulla Ciuitas, nullum Oppidum in Regno nostro constitutum absque Domini sui assensu facere possit communionem, constitutionem, confæderationem, colligationem, seu coniurationem aliquas quocunque nomine

censeant.

tenseantur, fidelitati vestræ firmiter præcipiendo mandamus, quatenus ab omnibus communionibus, confæderationibus, colligationibus seu coniurationibus, quibuscunque nominibus apellantur, quas inter vos illicitè fecistis recedentes, Dominum vestrum Leodiensem Episcopum in omni eo iure & dominio, in quo Prædecessores sui fuerunt, esse plenariè permittatis. Si communionibus, & confæderationibus quæcunque inconsulto & non assentiente Principe verantur, quomodo Protectoris assumptio toleraretur? Quæ non absque præuia communiōe, & confæderatione tractari, aut stabiliri potest: cum inter eos quos natura non fecit inuicem protectores & protectos, patronos & clientes, fœdere mutuo opus sit ad eum nouitatis nexum.

Septimo. Plebi per incantationes vetusti & exoleti iam nominis Protectoris dementatæ accidit quod Tyndaro seruo Hegionis prædiuitis filio agnito in Comædia, præ gaudio exultanti, *Nunc egò demùm in memoriã redeo cum mecum cogito, audisse me quasi per nebulam, Hegionem patrem meum vocariet.* Cum enim, vt Tyndaro, nihil ei gratius sit libertatis vocabulo, ad commemorationem aliquorum, quos fraudulentus narrator ait fuisse protectores & mamburnos, sibi ipsi applaudit, quasi fabam repererit. De mamburno & defensore, qui in interregno, seu Sede Principali vacante, vicem Principis agit, nulla quæstio: at de alterius generis protectore, qui viuo & regnate legitimo Principe vim auctoritatis occupat. Frequentiora quàm optandum foret, leguntur exempla. Anno 1315. contra Principem Adol-

210p

F f f f

phum

phum de Marka Rebelles in sui foederis Mamburnum
 (verbū est Annalistæ) elegerunt Comitem de Chingni.
 Anno 1374. aduersus Principem Ioannem d'Erkel re-
 nuntiarunt Mamburnum Waltherum de Rupeforti. In
 Principem Ioannem Bauarum auspicante decimo quar-
 to à Christi Natiuitate sæculo, ab Hædrotiis dictus fuit
 tutor & Mamburnus Henricus de Horn Peruuifij Do-
 minus. Anno 1465. Razo Herensis eques è capitibus
 Rebellium, Marchionem Badensem largis Galliarum
 Regis promissis, & præmio Mamburniæ pro ipso, Epi-
 scopatusque pro filio, allectum è penatibus Leodium ad-
 duxit, Ludouicum Borbonium Principem Cathedra &
 Principatu pulsurus. Sed per nebulam tantum hæc re-
 uocat impostor in populi memoriam, spargens escam,
 & occultans decipulam. Causas, & euenta tacet. Acciti
 sunt ardentibus seditionibus Duces: nec impunè fuit
 acceptantibus. Henricus Peruuifius cum filio in acie
 cecidit, notâ posteritati suæ inustâ. Walthero de Rupe-
 forti, etsi non eò vsque vafaniæ prouecto, pessimè ces-
 sit. Marchio Badensis Mamburnus inauguratus vt exi-
 stimationem suam speciosis obtentibus circumuentam
 vidit, (etsi Razonis fidem Rex Galliarum exsoluisset, &
 in suppetias sex peditum millia, & quatuor equitum
 Centurias misisset) sapienter clam desertis Leodiensi-
 bus in Germaniam recessit. Comes de Chingni vel de-
 latum munus non suscepit, vel breui abdicauit.

Postremò anonimus libelli illius (qui intitulatur
 Euigilans Leodiensis) author, per meram sycophan-
 tiam imponit ignaræ plebi, quod Imperator Maximi-
 lianus Primus anno 1486 die 25 Aprilis literis suis,
 queis

queis concordiam Principis & Ciuitatensium peragit aut confirmat, non se supremum Leodiensium Dominum dixerit, sed Aduocati nomen assumere voluerit, quod tamen fuerit denegatum. Benè est, quod malitia non habet tantas vires, quantos conatus: Periisset veritas, si semper nequitia & mendacio iuncta esset potentia. Cedo, vbi sunt eæ Literæ Maximiliani Cæsaris; quæ Aduocati titulo, instar laureatarum, quæ victoriae denuntiatrices erant, superbire voluerunt? Leodiine, an Coloniae, vel quo terrarum loco sunt exaratae? Equidem Maximilianus Primus non potuit eo tempore esse Leodij arbiter Pacis inter Episcopum & ciues, maioribus publicis, & propriis negotiis in Germania occupatus. Illo ipso anno, die decima sexta Februarij fuit electus Francofurti Romanorum Rex, & decima Aprilis argentea corona Aquisgrani redimitus: vnde cum Patre Frederico Tertio Imperatore Coloniã iuit, & ibi cum eodem mansit vsque ad vigesimam diem Martij, qua, valedicto patri (qui vsque ad annum 1493 Imperatoriis insignibus retentis superuixit) in Belgium suum properauit. Coloniae non possunt esse dictitatae, quandoquidem postridie emerititæ per hunc sycophantam datae, scilicet die 26 Aprilis Rex Maximilianus specialibus suis literis Coloniae datis ad Deputatorum Leodiensium preces, sub suam saluagardiam & protectionem eos receperit, deputato iisdem ratione Pacis eiusmodi inita in Conseruatorem Philippo de Cleues, qui triennio ante fuerat sui exercitus Præfectus vindicis Ludouici Borbonij Episcopi crudeliter & proditoriè apud Leodios trucidati.

Saluagardiæ & Conseruatorialium simul verba subij-
 cio, Maximilianus Dei gratia Romanorum Rex &c.
 Notum facimus quod ad humilem petitionem Ciuium
 & Incolarum corporis & communitatis Nostræ Ciui-
 tatis, Leucæ Bannalis & Francifiæ Leodiensis, necnon
 mediante tractatu pacis per nos facto & concluso inter
 Reuerendum in Christo Patrem Dilectum & Fidelem
 Episcopum Leodiensem ex vna parte, & dictos suppli-
 cantes ex altera, ratione mutuarum controuersiarum,
 susceperimus & receperimus, prout vigore præsentium
 recipimus & suscipimus dictos supplicantes & eorum
 bona sub nostram protectionem & saluagardiam spe-
 cialem, pro tuitione personarum, & conseruatione iu-
 rium duntaxat. — Deputauimusque & deputamus
 in Conseruatorem Dilectum nobis cognatum Domi-
 num Philippum de Cleues. Quàm dissitus est ab affe-
 ctatione Aduocatiæ Maximilianus, qui Leodium suam
 Ciuitatem appellat, & pro maiore tractatus Pacis ro-
 bore Ciues metuentes in ea forte aliquando turbari, sub
 singularem suam tutelam recipit, & Ducem bellicū pro
 Conseruatore assignat? Aliis post mensem Literis ex
 Vrbe Siluæ-ducensi penultima die Maij datis, & Leo-
 dium suam esse Ciuitatem ingeminat, & Magistris, Iu-
 ratis, totique Consilio Ciuico suprema autoritate im-
 perat, vt captiuos quosdam Wertenses sibi tradant, illo-
 rumque vades & fideiussores molestari non permit-
 tant. Ipsimet Leodienses in icto per tres Ordines cum
 Carolo Hispaniarum Rege (postea Cæsare illius nomi-
 nis Quinto) die duodecima Nouembris 1518 foedere,
 Imperatorem agnoscunt vocantque iteratò Suum Su-
 premum

premiū Dominū? Et quem tunc nisi Maximilianum Primum, qui rerum potiebatur, & demum die 12 Ianuarij 1519 viuere, & imperare desit? Oportunū sit compendium illius fœderis, quā ad Cæsaris auctoritatem in Leodienses præcipuè facit, exhibere.

Nos Præpositus, Decanus, Archidiaconi, Capitulum, Nobiles, Barones & Vasalli, Burgimāgistri, Scabini, & Consilia Ciuitatis, aliorumque Oppidorum Patriæ Leodiensis, Ducatus Bulloniensis, & Comitatus Loffensis, vti repræsentantia tres Ordines dictæ Patriæ, Ducatusque & Comitatus, Vniuersis præsentēs Literas visuris & lecturis salutem in Domino. Cum Reuerendissimus, Altus & Potens Princeps, Metuendissimusque Dominus Noster Erardus à Marka Dei gratia Episcopus Leodiēsis, Dux Bulloniensis & Comes Loffensis, de scitu, auctoritate & assensu Sacratissimæ Maiestatis Imperatoris Nostri Supremi Domini, nuperrimè iniuerit, tractauerit & concluderit quandam amicitiam, confœderationem & societatem defensiuam, cum Altissimo, Excellentissimo & Potentissimo Principe Carolo eadem gratia Rege Catholico Hispaniarum, Duce Brabantiæ, Comite Flandriæ &c, suisque Ditionibus & Subditis: dictusque Metuendissimus Dominus & Princeps Noster, ad maiorem præmemoratae amicitie, cōfœderationis, & societatis roborationem, à nobis requisierit quatenus eundem in modum vellemus cum antedicto Domino Rege, eiusque Prouincijs & Subditis contrahere fœdus, Notum facimus. Quod nos animo perpendentes quantum commoditatis, emolumentis, & securitatis ex eiusmodi confœderatione, non priuatim modò, sed publicè per omnes illas

Prouincias reciprocè obuenire possit: nobiscum præterea reputantes, quid & quantum deferre teneamur Imperatori prædicto Nostro Supremo Domino, qui tam literis, quàm per organum suorum Deputatorum ad eam Societatem nos fuit adhortatus; inducti etiam peculiari amore, propensione & affectu, quo in dictum Dominum Regem Catholicum ferimur, matura consilij deliberatione, iniuimus tractauimus, & conclusimus — articulos infra scriptos, Imprimis quidem quod inter Dominum Regem Catholicum eius Prouincias & Subditos ex vna parte, Nos, & Patriæ Ordines ex altera, In futurum est & erit bona, secunda, firma & constans amicitia, vicinitas, confœderatio, & societas defensiva aduersus quoscunque. Ita vt si contingeret aliquem Principem, Toparcham, Communitatem, aut alium quemuis, inuadere, offendere, opprimere, incursionibus aut hospitalibus infestare dictum Dominum Regem Catholicum, eius Ditiones, aut Subditos nobis vicinos, nos tali casu debitè interpellati & requisiti, tenebimur pro viribus nostris, & secundùm casus exigentiam, iuuare, fauere & auxilio esse, ad reprimendum, expellendumq; inuafores & attentatores eiusmodi: Viceuersa, si quisquam nos inuaderet, læderet, opprimeret, prædas ageret, aut hospitalibus molestaret, dictus Rex Catholicus, eius Ditiones & Subditi Belgici — ritè interpellati & rogati tenebuntur nobis suppetias ferre, defendere, fauere & præscripto modo pro virili succurrere. Item, quod neq; dictus Dominus Rex Catholicus, neque Nos, poterimus receptare aut fouere hostes & inimicos alterutrius nostrum; neque ijs iter & transitum præbere per Oppida,
 Forta

Fortalitia, Castella, aut alium territorij locum, aut com-
meatum, victum, instrumenta bellica, milites, pecuniam,
remque quamcunque directè aut indirectè iisdem sub-
ministrare. —

At non in totum fallitur inquires, qui Maximiliano
titulum Protectoris tribuit: in data temporis tantum
hallucinatur. Nam anno 1483 postquam per Philippum
de Cleues aciei suæ Ducem contumaciam Leodien-
sium fregit, occisis, aut fugatis sacrilegis Borbonij par-
ricidis hac lege foedus pepigit, vt Dux Brabantie in futu-
rum esset Leodienfium protector. Pacem ea lege datam
calleo: sed nil ad Imperium, aut Imperatorem. Maxi-
milianus tunc temporis neque Rex erat Romanorum,
nec Imperator: tanquam Dux Brabantiae, & Belgij
Princeps contrahebat: quod ante ipsum fecerat anno
1466 Dux Philippus Bonus profocer, quem Leodienses
ex pacto in perpetuum Aduocatum & Protectorem ac-
cepere.

Itaque si quando aliquis eorum Cæsarum, qui vnà
fuerunt Belgarum Principes legeretur assumpsisse titu-
lum Protectoris & Aduocati Leodienfium, illum susce-
pisset vt Brabantiae Dux, & ex iure conuento. Habenda-
que esset posteris Ducibus gratia, qui ei iuri aut expressè
renuntiarunt, aut sponte ab illo abstinere voluerunt; quod
bello & victoria questum, permulti tenacissimè retine-
rent. Illis namque temporibus Brabantia, ditio & Duca-
tus adhuc erat Imperij, nec ita incongruum fuisset, dum-
modo Cæsar & Episcopus annuissent, si Leodium eius-
dem Imperij pars se in Brabantini Ducis tutelam aut
clientelam coniecisset. Vnum è Primariis Imperij mem-
bris

bris erat Brabantia, & eius Dux pridem numerabatur inter quatuor Imperij Vicarios, vt Ioachimus Cluten Iureconsultus in Sylloge rerum quotidianarum primo eum enumerat loco. Accensebatur etiam gremio Electorum Imperialium. Prout adhuc in Concilio Lugdunensi habito anno 1245 sub Innocentio Quarto, vt continent acta apud Mathæum Paridem in historia Anglicana, electores laici scribuntur Dux Austriae, Dux Bavariae, Dux Saxonum, & Dux Brabantiae, qui & tunc Louaniae; Ecclesiastici, Colonienfis, Moguntinus, & Salsburgensis. Carolus Quintus Cæsar Augustæ Vindelicorum 26 Iunij 1548 cum Septemviris & Ordinibus Imperij de hoc Ducatu & alijs quibusdam Belgij ditionibus Imperium olim agnoscere consuetis transegit: vt scilicet iuuandi imperij causa cum necesse erit, libera voluntate & ex beneuolentia (ex quo antea nil erant solitæ conferre, vt Diploma à Ponto Heutero sub finem Libri Secundi de Belgio relatum, è Germano Latinum factum manifestat) conferret quantum duo Principes Electores ad Rhenum habitantes: ita vt vicissim Imperium tempore necessitatis, aut alio, in auxilium requisitum, Belgas, eorumq; Principes omni ope ac facultate defenderet. Vbi verò vniuersalem in Turcam Cæsar expeditionem decerneret, Belgarum Princeps in pecunia numerata, milite, aut vtroque, non minus penderet, quàm tres qualescunque Imperij Principes.